

עתונות בשבי הנאצי

יוסף אלמוגי

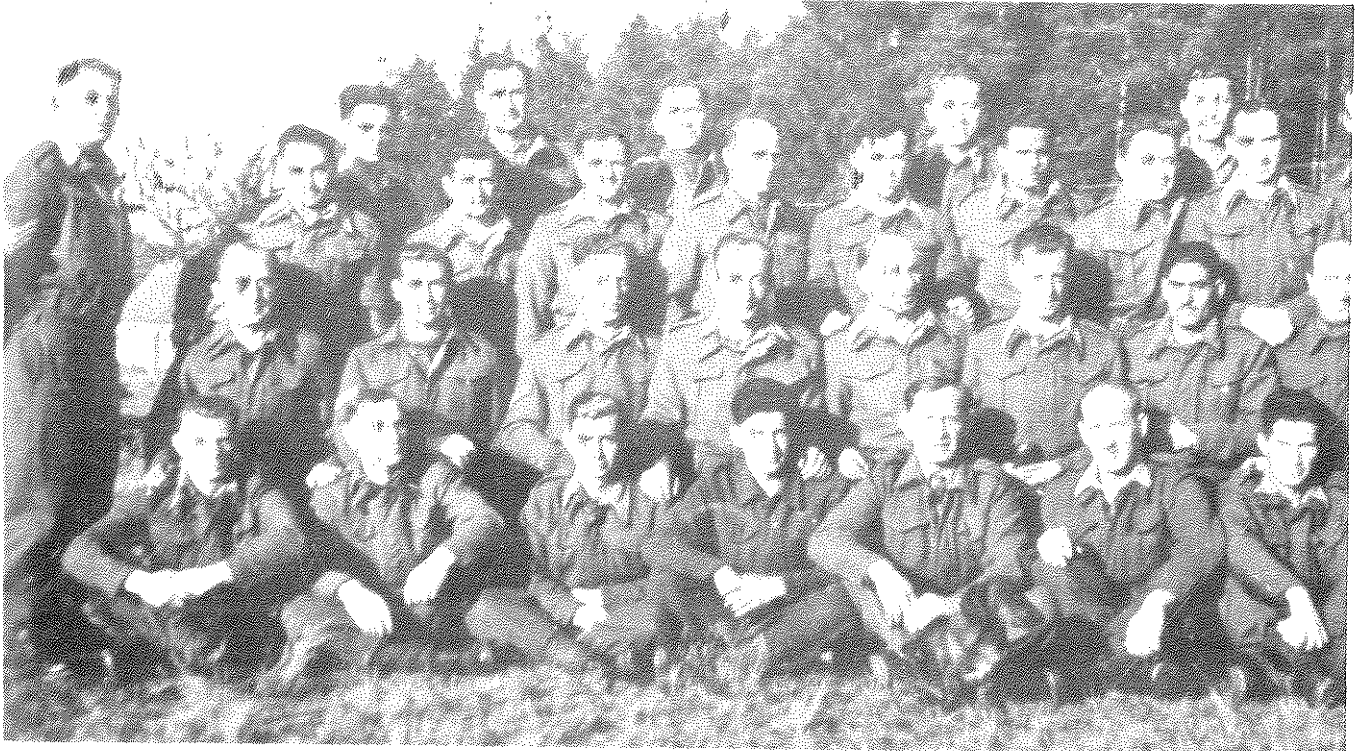
עבודה שונים עד שנבחרתי על ידי חברינו במחנה הראשי של השבויים הבריטיים בסטאלאג 8ב' ונדרשתי על ידי המטה המרכזי לשמש אחראי על 1,500 השבויים היהודים וכמה מאות ערבים ארץ ישראליים שהיו פזורים במחנות עבודה ברחבי שלזיה העילית ומסונפים לסטאלאג 8ב'. לצערי אבדו לי כל היומנים שנשאתי עמי בעת שנותחתי ואושפזתי בבית חולים גרמני בשבועות האחרונים לפני השחרור, אך לשמחתי נאסף בארכיונים חומר רב, שהובא לארץ על ידי חברינו השבויים, כך שרק בארץ יכולנו לראותו כמעט במלואו.

למען האמת, הופתעתי מכל אשר מצאתי בכתובים — עתונים

בקיץ 1945, בשוכנו הביתה מהשבי הנאצי בגרמניה, התחלנו לסכם לעצמנו את אשר עבר עלינו בארבע שנות השבי כיהודים ארץ ישראליים — שבויי מלחמה בריטיים במחנות עבודה נאציים. אחרי שבועות מעטים של חזרה לחיק המשפחות ושמחת ההנאה מתנאי החיים המפתיעים ששררו בארץ גם ביחס למצב ששרר בתקופה ההיא באירופה המשוחררת — החלו בארכיוני העבודה וההגנה לאסוף אצל החוזרים מהשבי חומר מגוון ששימש כסיס לנאומים, מאמרים וספרים שהופיעו בעת ההיא.

במשך כל שנות חיי בשבי מילאתי תפקידי פיקוד וייצוג במחנות

קבוצת שבויים ארץ ישראליים במחנה יעקוב סוואלדה. משמאל, המחבר — סמל יוסף קרלנבוים (אלמוגי)

במוחם ;
 " מה הם לנו החיים הללו המזכרות כל רגע
 להצית אתנו ?
 אינם מאפשרים לנו לחנק את הלב, לפתח להם
 צה, כי דל ופעוט הוא שכרנו"

כה חיים הם הכורים במעמקים, צוללים
 הם למעמקים כשנצללים צוהלת עיר השמש
 שולחת את אורה, והם צוללים להתמסר
 ליד שד משחת.
 עבד נרצע להיות לתבל, למנהלים ולמטמיהים
 נשאף על פי, אף הם מתחת לקרנץ אינם
 מתחשבים בסבב הכורה ורודים בו לפא
 הפסק.
 פראות אור-שמש! זוהי שאיפתו היחידה
 של הכודה, אולם כשהוא עולה ומהמעמקים
 ורואה את השמש הזרחת, את הנוף היפה,
 את האנשים שואפי השמש, באותו העת שפניו
 חורים, חורים, אלה מוסיסים לו אך צער
 וזכאוב

הכל לאחרים, לו לא כלום.
 אין הוא יכול לטפס להנאתו, כי עיף הוא
 ורצון, עליו לזנק ולשר את קומתו, לישון
 ולנוח.

אין זמן לבלות במקום שעשעים, אין זמן לקרוא
 אין זמן להתמסר לאשה ולרודים.
 גם האשה אינה רואה את חייה בטוב,
 תמיד שרויה היא בדאגה, שם למשה עובד
 הבעל בסכנה, ציין וישוב אליה מריא
 ושלם."
 ובעת אסון נאספות נשים ליד מעליה המכרה,
 חרדות הן וצקות עוד להצלה שמא אפשר
 להציל עוד את הבעל, האב והבן.

וכה חיים לא יחידים, לא עשדות כי אם
 מצוינים עמלים וילעים ואת חייהם אומרים
 לפא כל הנאה מברכת הטבע.
 בעלי המכרות ממלאים, באותו זמן, את כיטן
 עפרות זהב מהפחם השחור.

השבו בלבכם

קשה הוא השבי, קשה היא העבודה בתוך
 המכרה, ופי כמה קשים הם היז שבו העובד
 בתוך המכרה.
 נוסף לדרוד הנגזל ממנו, נגזל ממנו גם מעט
 האור אשר ברשותו עוד היה.
 העבודה לשבו בדרך כלל לא אך עול הוא
 המוץ על אופו, כי אם גם על נפשו.
 אין דבר אשר יכניע את דעתו ומצפוני של

ומי ידמה או לאיש מוג-הלב, היזשב לו
 במסתרים ומחפש תחבולות להנצל מהחזית
 בזמן שנשא לו גדולה, חגור הוא אקדוח
 וצנוד הסרט הצהוב?
 מי ידמה לו?
 גנרל צמש רואה הוא את עצמו, נקצר
 בדבורו ומאים באקדוחו.
 אין להשיב לו מצנה ואין לדבר אותו.

קטע מעלון, המספר על עבודה במכרות

"סוכנותניקים". לעומתם היו כמאתיים משכבת השוליים, שוחרי
 הרפתקאות, מחוסרי תעסוקה, בעלי דעות אנטי ממסדיות חריפות. השאר,
 הרוב, היו עולים צעירים שנרדפו על ידי הגרמנים בכל ארצות אירופה,
 ובהגיעם לארץ לא מצאו מקום לעגון בו — והתנדבו לצבא הבריטי.
 בזורת הגורל נלכדו במדי צבא זה על ידי רודפיהם. חלק מבחורים אלה
 היו בעלי השכלה על-תיכונית, אבל רובם לא הכירו את הארץ ולא שלטו
 בעברית.

אחרי טלטולים קשים ומסוכנים בין יוון וגרמניה זכינו בהרשמה
 פורמלית כיהודים פלשתינאים בצבא הבריטי בשבי הגרמני. זאת לאחר
 הודעתה החד-משמעית של המפקדה הבריטית כי כל פגיעה בשבויים

ועלונים, עתוני קיד, שירים ומחזות, תולדות הציונות ועוד.
 נפילתם בשבי הגרמני של 1,500 שבויים יהודים מארץ ישראל באביב
 1941, ביוון, היכתה בתדהמה את היישוב היהודי הקטן. צריך לזכור כי
 עד העת ההיא התגייסו כ-15 אלף מבני הארץ, כך שכי-10 אחוז
 מהמתגייסים הוכלו לגורל לא ידוע.

ה"סוכנותניקים"

ההרכב האנושי של השבויים היה שונה מזה שבארץ. בין ה-1,500 היו
 כמאתיים שנענו ראשונים לקריאת הגיוס של הסוכנות היהודית ונחשבו
 לבעלי מוטיבציה ציונית מובהקת ולוחמת. הם כונו על ידי השבויים

לנפילתנו בשבי. שמו נקרא "שיעור", לשם הסוואה ובהנחה שהצנזור הגרמני יטעה לחשוב שאכן מדובר בלימודים בכתב ולא בעתון של שבויים. בראשו נדפס:

"לפרשת השבוע 29.IV-2.X, כי יום זה הוא יום כליאתנו". בתוכו מצוי תיאור נסער ומרגש של אירועי נפילתנו בשבי: "הארץ הפכה לגיהנום; רק אתמול עוד התהלכנו גאים בחוצות העיר היפה, והיום אנו חיל בורח הנרדף עלי צוואר. בהרי קאלאמאטה ירדנו לדרגת חיות טרף, כי כמוהן התחבאנו. ביום התכסינו בפני האויב — ובלילה כמוהן יצאנו אחרי מאוויי לבנו לחפש הצלה..."

וכן:

— — — היה זה לשורא

עם חשכה אניות מפליגות למרחק בחשאי מתרחקים נצנזי האורות ואנו פה הועמדנו כצאן בלי רועה לקראת זה הנושא, חזון בלהות. התפללנו לנס, אך הוא לא הופיע. מטה הקסם את הים לא ייבש...

אין שלום במשפחת מנא"ה

במרצת הזמן שונה שמו של "שיעור" ל"במיצר". צורתו השתפרה פלאים והקף הנושאים הנדונים בו גדל במידה ניכרת. בגיליונו מיום "ג באייר תש"ג (15 במאי 1943) אנו מוצאים מאמר מערכת המוקדש ל"גנרל קיש" (הוא הקולונל פרדריק הרמן קיש, מי שהיה ראש המחלקה המדינית של ההנהלה הציניית בירושלים בשנות ה-20), שנפל חודש לפני כן במדבר המערבי בצפון אפריקה, כקצין ההנדסה הראשי של הארמיה השמינית.

בחלק אחר של העתון נמצאו המדור "עברית כהלכה" ("אל תאמר אני עושה לי מקלחת — אמור אני מתקלח"), חידות ופתרונן, וגם "לא נחוך אבל מעניין לדעת" ("השערות אצל בן אדם גדלות 7 ס"מ במשך שנה. ציפורן שנושרה גדלה מחדש במשך 11 יום").

עתון נוסף היה "באת ובעט" והוא יצא לאור במחנה גלייביץ, שבו שררו תנאים קשים במיוחד. במחנה זה נערכה הפגישה הראשונה בין שבויים ארץ ישראלים ובין יהודים מפולין. בפתח גיליונו השלישי מכ"ט בתשרי תש"ד, (28 באוקטובר 1943) כתב העורך על "שנתיים וחצי":

עברנו אותן והם עברו עלינו. בהתחלתן ימים קשים שעוררו בנו רגשי יאוש. ככל זאת מצאנו בתור בני עם רגיל לסבל כח להתגבר על כל מצב. בעצם שנתיים וחצי בחיי אדם [הן] תקופה קצרה שחולפת כהרף עין. אמנם כדאי לבטא הכרותנו ונסיבותינו שרכשנו בארץ אויב.

במקביל, התחלנו במחנה העבודה ביעקובסוואלדה בהפקת עתון קיר, כחלק מהמאמץ הכללי לשמירת ייחודנו כיהודים. בעתון פורסמו כל הידיעות שהגיעו אלי בהסתמך על מקורות הבי.בי.סי., מכתבים מן הארץ, ואפילו שמועות. העתון יצא מדי יום בעותק אחד בלבד, אבל דומני שביעקובסוואלדה ובסביבותיה לא קם לו שום מתחרה בכל הנוגע להתלהבות ולדבקות של קהל הקוראים. היו בין חברינו כאלה שהקפידו לקרוא בו מיד עם שובם מן העבודה, בטרם רחצו את פניהם והחליפו את בגדיהם המלוכלכים. הידיעות שפורסמו בעתון הושלמו בסקירות שהשמעתי בפגישותינו הקבועות.

הפלשתינאים תיחשב כהפרת האמנה הבין לאומית בנוגע לשבויי מלחמה. אולם לא היה לנו צל של ספק שגם במסגרת האמנה, אפשר למצוא אמתלות למרר לנו את החיים ואף לרצוח בנו כפי שעשו מדי פעם גם במחנות של בני עמים אחרים.

לאחר היכרות קצרה עם המטה הפנימי של השבויים הבריטיים, הגענו למסקנה שעל מנת לשרוד בכבוד בתנאים גוראים אלה, עלינו לקבוע קווי התנהגות שונים לחלוטין מאלה המקובלים אצל הלא-יהודים. כבר בימים הראשונים לשבתנו במחנה השבויים (סטאלאג בלשונם) ניסו הגרמנים להפלותנו בנקודה הרגישה ביותר בחיי השבי ולמנוע מאתנו קבלת חבילות מזון שהגיעו מבעלות הברית באמצעות הצלב האדום השווייצרי. רק לאחר שנציגי המחנה הגדול מיאנו לקבל חבילותיהם ואחרי יומיים של התרוצצויות במטה הגרמני, צהל המחנה כולו על הצלחת המעשה הסולידרי ועל הנצחון.

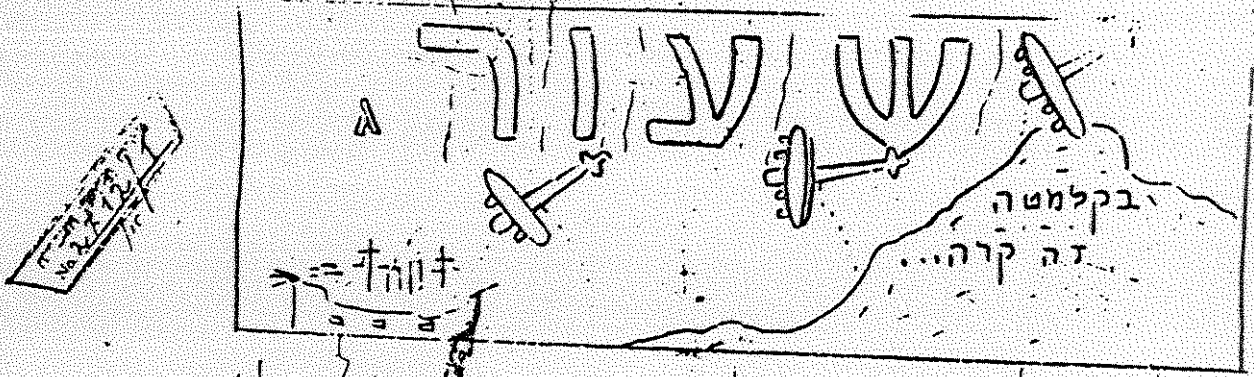
בהתמודדות ראשונה זו הוכח לכל הגורמים, שכדי שהגרמנים ינהגו בנו בהתאם לאמנת זנווה — חיוני הוא שרבות שבויי בעלות הברית יתמכו בנו ויעמדו לצדנו במאבק נגד הפלייתנו לרעה כשבויים בריטים לכל דבר. לשם כך היה עלינו להתנהג כחיילים זקופי קומה. למולנו התגבשה בשבי קבוצת ה"סוכנותיקים" — מגוייסיס-שליחים שהחליטו למלא שליחותם זו גם בשבי הגרמני. אי לכך נטלנו על עצמנו את התפקיד הקשה ביותר בתנאים הגורעים ביותר — להפוך ציבור גדול וחסר ייחוד למחנה מלוכד של יהודים גאים המדברים עברית, לומדים את ארץ ישראל כדי להיקלט בה, משתלמים במקצועות שונים, מעורים היטב בחיי התרבות של המחנה הענקי וזוכים בפרסים שונים, והופכים לסמל ולדוגמה בקרב שבויי המלחמה מן האימפריה הבריטית.

עתון ששמו "שיעור"

אחד מן האמצעים להידוק הקשר בין מחנות השבויים השונים ומכשיר חשוב להפצת מידע היתה העתונות הפנימית שהוצאנו, שהרימה את המוראל הלאומי והאישי שלנו. הגאצים חרקו שיניים על חיי גן העדן כביכול שמתחילים לנו לחיות בו, ואילו הלא-נאצים קינאו בנו על החבילות המגיעות אלינו מדי פעם. אולם אלה וגם אלה לא התעניינו במיוחד בחיי התרבות שלנו. לכן יכולנו להרשות לעצמנו את התענוג של עתונות חופשית, עשירה במקורות מידע שקיבלנו גם משידורי הבי.בי.סי. שבמו ידינו בנינו מכשיר לקליטתם. כן ניצלנו מקורות אורחיים פולניים ולעיתים רחוקות גם מנהלי עבודה גרמנים אנטי נאצים, שאָתם עשינו עסקי סחר בידיעות שקיבלנו מהשידורים.

הפלא הגדול שאינו מובן לי עד היום הוא החומר הרב שנכתב על מפעלים ופרקים היסטוריים הקשורים למועדים ולאישים. כשבדקנו אותו בארץ נתברר לנו שאנשינו חצבו ממוחם את המידע העצום על ההיסטוריה וההוויה היהודית. במבט לאחור מותר לנו לקבוע שלשובנו הביתה, גאים על מילוי שליחותנו הלאומית — תרמה רבות העתונות העברית בשבי הגאצי.

דומני שכתבי השבי הללו, מכילים בין דפיהם עדות נאמנה לא רק למה שעבר עלינו, אלא גם למה שפעם בלבנו והעסיק את מחשבותינו. העתון הראשון הופיע במחנה העבודה בארנפורסט, במלאת חצי שנה

עם חשכה אנו קסליות לקרן
 בושא קתרחקים וצנני האות
 ואנו פה היעמדנו כצאן בלי רועה
 לקראת זה הנוא, וזנון בלחות
 התפללנו לנס אך הוא לא הוכיח
 קטה הקסט את חים לא יבש
 ואנו כה נשארנו בין קים לכים
 ואנו פה הוסקרנו לשעה חקש
 עם שחר יצלצלו שרשראות העבדות
 עם שחר העולם שחרים ועטוף
 האם כה יעולל לנו בלילה הזה
 או אולי זה רק חלום קר שיהלוק?

אולי חים אנוה בקרה אל שרים גו-סי
 אולי אנוה את החכמים ולחוג קוננים ולא לזר
 התחיינו בקושי גבנו לקבל בנק בסקוישים את היחלופ
 יקססה גמר קושי לכל יום במספר אחד גיולה לכל קושי
 אש קט חמל גמיה לט יוק מיונה יאמנו זק השעו גמ
 קושיה וקושיה חזקה של חלים יקטיב לונת אלתו אל חמה
 היצבת עם הלונת חילה יקטג יקטג החכמים וחס חשוות
 חקיי על אינו חולט חזרים נבלה ואתעלמו רשטיגנו לחובלם
 בעליה יד לוי חמה הרבנת חושעה לנו לניק והנה חמד נחל

"שעור" שהוא עתון

מכרשת השבוע
 א-29 - 29.11

כי יום זה הוא יום כלאתנו

לשית הלילה

יך צרוע
 על לאפל
 קיש הרים
 ים החל
 נדי
 העתון הראשון של הסכריים,
 פברואר 1941, ארגונוס
 לשם הסואה ניתן השם "שעור"
 קטחים נקיתים צננו החלים ברו שריות החיים
 חצו דרכים ושגילים לעבר אלפי הכדורים, ונעש
 קונוי-היד שסכלו את האור.
 לרגע הירה האפלה, לקיחקים אז כצנן
 ככוכב כדור אטיות האכיות

היום הזה יהיה לעשרת ולחפארת לכל שבויי ציון. גרוע יוכל במחננו, נחוג חג בתוכנו. ביום זה הגיע מספר "היומן" של מחנינו ל-500. נשמח במפעלנו, במעשה ידינו... ואם אמנם מספר לא גדול הוא מאות ימים בתולדות ימי האדם, אולם מספר עצום הוא למעננו, כי אנו יושבים מאחורי גדר תיל, עשוקים מכל אפשרות תרבותנו, מנותקים ממלה עברית כלשהיא... כעת, כשהגענו למספר החמש מאות, רק ישמח לבנו ויגל כבודנו. מותר לנו להגיד בפה מלא שטעינו לטובה. סילקנו את כל החששות והתגברנו על כל הקשיים, ואפילו בשבי המר הזה לא תמוש השפה העברית מפינו, כי עזה כמותו אהבתנו אליה. אש תמיד תיקוד בקרבנו, לא תכבה.

ולא יהיה למותר לדבר קצת מהמספרים הראשונים של היומן, לחדש את ימיו בקדם ולספר אודות תולדות היומן על מייסדיו ועל משכלליו. בכורו וראשיתו היה הסרג'נט [סמל] יוסף קרלנבוים [יוסף אלמוגין], האחראי במחננו בימים ההם. לבו הגה חכמה, ידיו עשוהו ותכנונה...

גם במקומות אחרים יצאו עתונים לאור. "ניב בנכר", שהופיע באחד המחנות של עובדי מכרות הפחם, אמר לקוראיו, באחד הגיליונות על "נקמתנו":

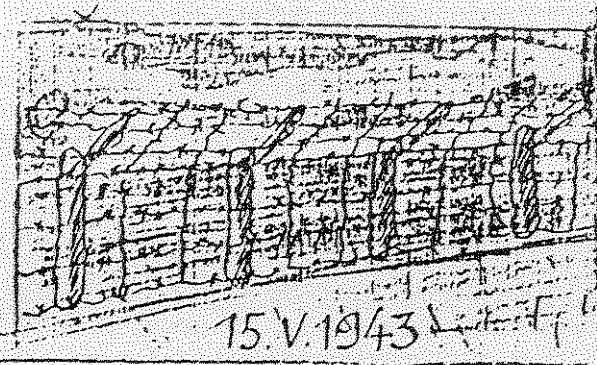
אין אנו יודעים עתה בדיוק מה החורבן אשר נעשה בקרב יהדות אירופה, אולם יכולים אנו לציין בוודאות כי גדול ועצום הוא החורבן, גדול אולי פה כמה מאשר יכול לתאר לו כל יצור אנוש בדור הזה.

אזכיר כאן לדוגמה מכתב שמתוכו שאבתי חומר לפרסום בעתון: במכתב שקיבל חברנו שלמה סלע מזיאמה אהרונביץ' (זלמן ארן, לימים שר החינוך והתרבות) ב-1943 הופיע המשפט הבא: "אצלנו במשפחה אין חדש, ברל וטבנקין אינם חיים בשלום." איני יודע מה חשב הצנזור הגרמני על המשפחה הזאת ועל מערכת היחסים בין שני בניה שנוכרו בשמותיהם. עתון הקיר שלנו דיווח מכל מקום לקוראיו, בהסתמך על דברי המכתב, שאין שלום במפא"י ושהמחלוקת בין ראשי המפלגה - דוד בן גוריון וברל כצנלסון - ובין סיעה ב' בהנהגתו של יצחק טבנקין - כעינה עומדת.

יצון חזק אחד: לנקום!

שהותי ביעקבסוואלדה הגיעה לקיצה במרס 1943. בערב האחרון לפני צאתי לטרנוביל, אספתי את כל הגיליונות של עתון הקיר שהיו שמורים בין תפצי והנחתי אותם בתוך חבית ברזל. החבית הוטמנה במעמקי החצר, ומן הסתם היא ממתנה לנו שם עד עצם היום הזה.

כעבור זמן רב הסתבר לי, שהנשארים ביעקבסוואלדה המשיכו בפרסומו של עתון הקיר ואחד מהם הצליח אפילו לשמור לפליטה את הגיליון החמש מאות שראה אור ב-9 ביולי 1944. מצאתי את הגיליון הזה בארכיון העבודה בתל אביב והתרגשתי מאוד למקרא המאמר הראשי שלו, שבו נאמר בין השאר:

15.V.1943

מס' 4712/4
No. 4712/4

חברי הנכבד!

הפנתק עוד בארץ. אני יודע שבחפ
זון נכנסת לחיים המאשיים. כן!
חיים בקצא העשירים. סגרת התנועה-הקהלית
קצב עשדת על דעתך; חרעב והשעקום ויתו
לעטתך. בכל האמצעים אמת להחזיק את הו
סום: פעילות, תהוות, חפזון ואפילו ספרים קר
לעצלות לחשוב.

מס' 4712/4
No. 4712/4

גנרל קיש

אנגליה בא קצין אנגלי בקלמקה העולקית 18-1914
לחם זה, לשמורה-ונשאך בארץ כיודי אף-ושגל. הק-
לחום בעד אי' ליהודים, אמרי הקלמקה התגום לעבוד
עמ השמורה של העם בארצו. כראש העדה הפוליטית של
תדרות הנייט, לחם לא פעם עז ראשו השלטון הנאצי-
זון בעז זמיות - בזמנם הכי קשים לתנועה נשאך
למפקידו ועמד בגובה ואף הוכר בתור כנה בחיגים האנו

מעטוני השבי - "במצר". הניקוד - למען שבויים שטרם שלטו היטב בשפה העברית

חוץ וכלפי פנים את הנחיצות להדק עוד יותר את חבל השעבוד
והאכזריות סביב צוואר תושבי המדינה.
בעל המאמר גם אינו שוכח לחתום באזהרה: ראש הטבחים, נבווראדן של
ימינו, חיית הטרף היינריך הימלר, מונה כמפקד הראשי והכללי של כל
צבא המצב הגרמני. כיום - איש כל ירם ידיו או רגליו בלי רשותו
וידיעתו של חיית-הדמים. ומי יודע - אולי זה הנס שבעבור סיפוק
צמאון השלטון והדם של ראש ה.ס.ס. קרה מה שקרה?
גם כבודה של השפה העברית לא נשכח, כפי שיעיד קטע מן העתון
"במתנגנו", שהופיע במחנה לא ידוע לי, ב-13 בינואר 1945 (כל האחריות
לעברית - על הכותב!):

יפה לצעוק "דבר עברית!" אם בזה ממלאים את חובנו לשפה. תרשו לי
בבקשה לבטא את ספקותי.
שפה זו היא אחד הגורמים המהווים אותנו לעם. בכל יום העובר אנחנו
מתקרבים ליום בו נשוב ארצה. איך נישא פנינו בשפה בה אנחנו
מדברים? כיום שברי כל השפות למדנו פה בשלויה לערוב בשפתנו.
מיותר לצטט דוגמאות. ישמע נא כל אחד מאתנו את מה שפיו מבטא
בעת ספרו סיפור עבודה לחברו. בטוח הנני שכל אחד מאתנו שיהשוב
על זה יחייש בעצמו. פעם לתמיד, סוף עם הזנחה רשלנית. נתחיל
למלא את חובתנו לשפתנו. חובה לשפה לא נמלא בניפות... דבר
עברית! כל אחד מאתנו צריך להשתדל להרחיק את הממזרים בשפה.

רב הוא החורבן ברכוש וגדול פי כמה החורבן בנפש. מאות אלפים
אבדו מעל הארץ [מי יאשים את עורכי העתון ההוא שלא עמדו על
הממדים המדוייקים?], והנשארים חולים ורצוצים, עצביהם מתוחים.
ביום יאמרו - מי יתן ויבוא ליל, ובליל מי יתן ויבוא יום... רב הוא
האורבן ולא בשנה אחת יכול העם למלאות את החסר ואף לא בעשר
שנים.
...בנפש האדם למראה האסון, כחשובה למעשי הזוועה בעם על ידי
עריצי הדור הזה, מתעורר רצון חזק אחד: לנקום!

ב-22 ביולי 1944 בישר "אומר" לקוראיו במחנה מלפנה, בטקסט מנוקד,
שבוודאי לא הוגש לשום צנזורה, את דבר הקשר הכושל נגד היטלר:

עדיין עוטה ערפל את כל מה שהתרחש בגרמניה ב-48 השעות
האחרונות וכדוגמת ימים מעין אלה בארץ זו - הרי ה"פליסטר"
פוליטיק" [הפוליטיקה של השמועות] פורחת.
ה"מייסטרס" מתלחשים... הצרפתים והרוסים במקום העבודה
מחייכים וקורצים עין. מי שהוא מעם-הארץ גילה, בשכר סיגרה כמובן,
כי בברלין סובבות משמרות מזוינות. הפרידריכס שטראסע נצורה.
מאסרים על גבי מאסרים, ודווקא ובמיוחד בחוג החלונות הגבוהים.
עדיין מוקדם לקבוע אם תחת "נס משמים" זה, שעל ידו ניצל המנוול
ממות בטוח, בה בשעה שהכל סביבו נופץ ורוסק לרסיסים, לא
מסתתרת מהדורה מחדשת של הצגת הצתת הרייכסטג למען ביים כלפי

